

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

**dokonanej w dniach 27 – 28 lutego 2014 r. na kierunku „kulturoznawstwo”,
prowadzonym w obszarach nauk:
humanistycznych (w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinach naukowych:
kulturoznawstwo, filozofia, literaturoznawstwo, nauki o sztuce)
oraz społecznych (w dziedzinie nauk ekonomicznych; w dyscyplinie naukowej ekonomia)
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym
realizowanym w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych
na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej
w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Wojciech Bałus (członek PKA);

członkowie:

- prof. dr hab. Michał Błażejowski (ekspert PKA);
- dr hab. Krzysztof Moraczewski (ekspert PKA);
- mgr Agnieszka Socha-Woźniak (ekspert ds. formalno–prawnych PKA);
- Milena Tarasiuk (ekspert PKA, przedstawiciel PSRP).

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” prowadzonym w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy Komisji zgodnie z przyjętym przez Prezydium PKA harmonogramem prac na rok akademicki 2013/2014.

Wizytacja poprzedzona była zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z przedłożonym przez Uczelnię Raportem Samooceny oraz podziałem zadań pomiędzy członków Zespołu. Raport z wizytacji opracowano na podstawie Raportu Samooceny, a także dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię w toku wizytacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, wizytacji infrastruktury dydaktycznej oraz przeglądu prac dyplomowych wraz z ich recenzjami.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki**

Strategię Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej na lata 2012-2016 Senat Uczelni przyjął Uchwałą nr 20/2012 z dnia 18 maja 2012 r. Strategia Uczelni jest dokumentem określającym

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

m.in. misję, wizję oraz główne cele strategiczne. Misją Szkoły jest wspieranie studentów w spełnianiu ich marzeń zawodowych poprzez udostępnianie im nowoczesnego kształcenia opartego na badaniach o międzynarodowych standardach i na wiedzy praktycznej. Strategia kładzie nacisk na: kształcenie i organizację życia studenckiego, badania naukowe, współpracę międzynarodową oraz kulturę organizacyjną Uczelni i jej relacje z otoczeniem. Strategia Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii SWPS nie została jeszcze ostatecznie zdefiniowana i formalnie przyjęta, znajduje się obecnie na etapie formułowania. Natomiast koncepcja rozwoju kierunku zgodna jest z dokumentami ogólnouczelnianymi. Zapewnienie jak najlepszego startu absolwentom kulturoznawstwa na rynku pracy osiągane jest przez wypracowanie umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na wykorzystywanie szans, jakie niosą za sobą globalne transformacje gospodarczo-polityczne. Istotne jest też uwrażliwianie studentów na wartość inności, zróżnicowania i wolności, realizowane tak poprzez treści kształcenia, jak i współpracę międzynarodową. Duży nacisk kładzie się również na zapewnienie najwyższego poziomu naukowego i dydaktycznego kadry. Koncepcja kształcenia jest stale monitorowana i udoskonalana. Od roku 2013/2014 realizowany jest nowy, zaopiniowany przez interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, program „Kultura w działaniu”. Podobnie jest w przypadku programu studiów „Kulturoznawstwo i komunikacja międzykulturowa”. Instytut Kulturoznawstwa na bieżąco dostosowuje programy do zmieniających się zapotrzebowań zewnętrznych, elastycznie kształtuje też ofertę dydaktyczną, dbając przy tym o wysoką jakość kształcenia.

2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” uczestniczyli dotychczas interesariusze wewnętrzni: Senat Uczelni, studenci, nauczyciele akademicy, a także interesariusze zewnętrzni - konsultacje prowadzone były m.in. z przedstawicielami firm: Vox Industrie S.A. oraz Advertica Sp. z o.o. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku został zrealizowany poprzez badania fokusowe przeprowadzone w pierwszej połowie 2012 roku wśród absolwentów oraz pracodawców zatrudniających absolwentów SWPS oraz pilotażowe badanie losów absolwentów przeprowadzane w ramach projektu *Rozwój potencjału Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej poprzez dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy*. Uwagi dotyczące potrzeb w zakresie programu studiów zgłaszane przez studentów w trakcie prowadzenia zajęć również były uwzględniane w trakcie tworzenia koncepcji kształcenia oraz modyfikacji programu studiów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii strategia Jednostki, dostosowana do nowej strategii Uczelni, jest w trakcie opracowywania, natomiast koncepcja rozwoju kierunku zgodna jest z dokumentami ogólnouczelnianymi.

2) W ustaleniu koncepcji kształcenia brali dotychczas udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.**

Efekty kształcenia dla kierunku „kulturoznawstwo” opracowane zostały przez zespół Instytutu Kulturoznawstwa, następnie pozytywnie zaopiniowane przez Dziekana Wydziału oraz studentów ocenianego kierunku studiów. Dnia 29 czerwca 2012 r. Senat SWPS podjął Uchwałę nr 34/2012 w sprawie *przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo*. W dniu 10 maja 2013 r. Senat Uczelni zatwierdził 2 kolejne Uchwały w sprawie przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku „kulturoznawstwo”: nr 31/2013 dla studiów kulturoznawczych I stopnia na kierunku Kulturoznawstwo – Kultura w działaniu oraz nr 32/2013 dla studiów kulturoznawczych II stopnia na kierunku Kulturoznawstwo i komunikacja międzykulturowa.

Efekty kształcenia sformułowane zostały zgodnie z wymogami KRK i w pełni odpowiadają koncepcji rozwoju kierunku. Poszczególne efekty są ściśle powiązane z praktycznym profilem kształcenia, wprowadzając wiedzę kulturoznawczą jako narzędzie w działalności diagnostycznej, organizacyjnej, itd. Zagadnienia systemu kultury i metod badań społecznych i humanistycznych zdefiniowano w pierwszym rzędzie jako zespół narzędzi pozwalających na określenie warunków działania z wykorzystaniem adekwatnych koncepcji. Teoretyczny kościec kulturoznawstwa nie został bynajmniej wyeliminowany, ale nacisk położono na umiejętność wykorzystania go jako narzędzia rozpoznania okoliczności, w których realizowana jest odpowiednia działalność kulturalna. Opisy efektów w zakresie umiejętności uzupełniają tak potraktowaną wiedzę kulturoznawczą o zakres ściśle określonych umiejętności organizacyjnych, umiejętności w zakresie odnajdywania i wykorzystania źródeł wiedzy oraz przygotowania do zajmowania stanowiska w debacie publicznej, dzięki naciskowi na konstruowanie argumentacji i formę prezentacji własnych poglądów. Opisy efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych kładą nacisk na ten ich zakres, który albo bezpośrednio powiązany jest ze skutecznością działań, albo też definiuje miejsce kulturoznawcy w życiu społecznym. Tego rodzaju struktura opisu efektów kształcenia, cechująca się spójnością i oszczędnością – opis nie zawiera efektów dublujących się, zbędnych, itp. – świadczy o wyjątkowo przemyślanej i konsekwentnej koncepcji kształcenia. Połączenie zakresów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych prowadzi do niezwykle spójnej wizji kulturoznawcy, który jako aktywny współtwórca życia kulturalnego, wyposażony zostaje w odpowiednie umiejętności organizacyjne i orientację w społecznych okolicznościach swojego działania oraz wykorzystuje szeroki dorobek teoretyczny nauk o kulturze do celnego określenia warunków i metod działania. Układ ten w pełni odpowiada koncepcji kształcenia przygotowanej dla kierunku kulturoznawstwo, a zwłaszcza niełatwemu do realizacji postulatowi ścisłego zachowania łączności między praktyczną działalnością a wiedzą teoretyczną. Poszczególne efekty kształcenia zostały przypisane spójnym modułom i odpowiednim przedmiotom w sposób adekwatny do charakteru poszczególnych efektów. Przypisanie efektów do odpowiednich obszarów wiedzy, dziedzin i dyscyplin jest prawidłowe. Rozdysponowanie efektów reprezentuje przypisane dziedziny i obszary w sposób, z punktu widzenia koncepcji kształcenia, kompletny.

Związek kształcenia na kierunku kulturoznawstwo o profilu praktycznym z wymogami rynku pracy został przemyślany gruntownie i rozwiązany w sposób niezwykle celny. W związku z brakiem organizacji zawodowych i wymogów prawnych, które by w szczególności sposób

określały uprawnienia specjalne, jakie musi uzyskać kulturoznawca, wybrano nie ścieżkę dostosowywania się do chwilowych wahań rynku, ale oparto się na podstawowych kompetencjach kulturoznawcy. W opisie efektów kształcenia nacisk położony został zatem przede wszystkim na trzy elementy: 1) osiągnięcie przez studenta zdolności działania w zastanej sytuacji prawnej i ekonomicznej oraz dostosowywania strategii własnego działania do zmian tejże sytuacji; 2) kształcenia tzw. „kompetencji miękkich”, które wiążą absolwenta z zestawem możliwych form działalności kulturalnej, a nie konkretnym zawodem; 3) dostarczanie szerokiej wiedzy teoretycznej i narzędzi diagnostycznych, które umożliwią absolwentom długofalowe radzenie sobie z sytuacjami nowymi, dla których kształcenie nie mogło dostarczyć gotowych rozwiązań. Trzeba zaznaczyć, że strategia ta zasługuje na jednoznaczne wyróżnienie. Zamiast „produkować” absolwentów dostosowanych do wymogów rynku pracy, które mogą ulec i ulegną zmianie, zanim nawet ukończą oni studia, wybrano kształcenie osób wyposażonych w kompetencje do rozpoznawania zmian rynku pracy i reagowania na nie w sposób umożliwiający realizację ich celów indywidualnych; studenci nie są więc przygotowywani pod kątem potrzeb chwilowych i efemerycznych, lecz jako aktywni twórcy własnej sytuacji zawodowej w zmieniających się warunkach. Ominięto w ten sposób niebezpieczeństwo kształcenia absolwentów o nazbyt szybko dezaktualizujących się kompetencjach. Jest to zapewne rozwiązanie najkorzystniejsze z dostępnych.

Ocena struktury punktów ECTS względem przyjętych dwóch obszarów kształcenia, nauk humanistycznych i nauk społecznych, jest utrudniona, ze względów jednak niezawinionych przez twórców programu. Kulturoznawstwo uformowało się jako dyscyplina integrująca metody i założenia teoretyczne nauk humanistycznych i społecznych, dlatego pojedyncze przedmioty nauczania muszą łączyć efekty z obydwu obszarów. W związku z tym, że punkty ECTS przypisywane są w strukturze programu nauczania prawidłowo poszczególnym przedmiotom i modułom, procentowe przypisanie określonej ilości punktów ECTS poszczególnym obszarom jest niemożliwe. Tak np. moduł „Kulturowe wymiary współczesnego świata” ma przypisane w macierzy efektów kierunkowych efekty zarówno z zakresu nauk humanistycznych, jak i społecznych, odpowiednio 2 i 2 w zakresie wiedzy, 0 i 2 w zakresie umiejętności oraz 2 i 2 w zakresie kompetencji społecznych. Merytoryczna treść poszczególnych efektów jest ściśle powiązana z modułem. Modułowi jako całości przypisano, w sposób nie budzący zastrzeżeń, 12 punktów ECTS, nie sposób jednak określić choćby rozsądnie ich dyspozycji między obszary kształcenia – tego rodzaju dyspozycja działałaby zresztą przeciw specyfice badawczej i dydaktycznej kulturoznawstwa. Analogiczna sytuacja zachodzi w przypadku wszystkich modułów. Należy więc stwierdzić, że dyspozycja punktów ECTS, a wcześniej efektów kształcenia pochodzących z dwóch wskazanych obszarów odniesienia, w pełni odpowiada specyfice, zadaniom i tradycji teoretycznej dyscypliny naukowej, jaką jest kulturoznawstwo, a także wymogom kształcenia na odnośnym kierunku studiów.

Szczegółowe efekty kształcenia sformułowane dla poszczególnych przedmiotów i praktyk zawodowych wyznaczają odpowiednie pole treści kształcenia, w pełni odpowiadające potrzebom realizacji efektów kierunkowych. Wszystkie kierunkowe efekty kształcenia mogą być zatem realizowane.

Powyższe uwagi stosują się także do starszej wersji programu opartego o Krajowe ramy Kwalifikacji. Realizowany jeszcze program kształcenia, rozpoczęty w 2011 roku i z tego względu oparty nie o Krajowe Ramy Kwalifikacji, ale poprzedni system standardów kształcenia pozostaje zgodny z ówczesnymi wymogami standardów i w pełni odpowiada strukturze kwalifikacji absolwenta określonej w opisanej sylwetce absolwenta.

Matryca efektów kształcenia nie jest publikowana, ale opisowe przedstawienie kierunkowych efektów kształcenia wraz z opisami modułów i struktury programu nauczania jest powszechnie dostępne na stronie internetowej SWPS.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Efekty kształcenia dla kierunku kulturoznawstwo zostały sformułowane klarownie i precyzyjnie, w zgodzie z obszarowymi efektami kształcenia. Język ich opisu jest czytelny i oszczędny. Efekty kształcenia dla poszczególnych modułów i przedmiotów zostały szczegółowo rozpisane w sylabusach przedmiotów, które dostępne są dla studentów w trakcie trwania roku akademickiego w formie elektronicznej w systemie Wirtualna Uczelnia. Dają one podstawę do właściwego oceniania studentów. Sformułowanie efektów kształcenia jest wystarczająco precyzyjne, aby na jego podstawie możliwe było zbudowanie odpowiednich systemów ich weryfikacji, a więc należy uznać je za sprawdzalne.

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podstawowym aktem wewnętrznym w Uczelni opisującym sposób weryfikacji i oceny efektów kształcenia jest Regulamin studiów zatwierdzony Uchwałą nr 12/2012 Senatu SWPS z dnia 24 kwietnia 2012 r. W Regulaminie opisano w nim m.in.: zasady zaliczenia zajęć, w tym praktyk zaliczenie semestru oraz roku studiów według systemu ECTS, a także zasady związane z procesem dyplomowania. Ponadto, na ocenianym kierunku studiów obowiązują zatwierdzone przez Radę Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii SWPS *Szczegółowe Zasady Studiowania na kierunku Kulturoznawstwo na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii w roku akademickim 2013/2014* (Uchwała nr 326/11/2013 z dnia 22 listopada 2013 r.).

Do metod i form weryfikacji osiąganych efektów kształcenia na kierunku studiów „kulturoznawstwo” należą m.in.: ustne i pisemne egzaminy, warsztaty, udział w seminariach. Udostępnione prace etapowe pokazały, że ich ocena dokonywana jest bardzo sumiennie., Odnosi się to nie tylko do pisemnych prac egzaminacyjnych, ale też rocznych i seminaryjnych. Wszędzie wystawionym stopniom towarzyszą rzetelne komentarze, zaś same noty są adekwatne do poziomu merytorycznego prac. Weryfikacja efektów kształcenia dokonuje się również poprzez praktyki studenckie. Zasady odbywania praktyk dla ocenianego kierunku studiów określone zostały w Regulaminie Praktyk (zmiany w powyższym dokumencie, obowiązujące z początkiem roku akademickiego 2013/2014, zatwierdził Dziekan Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii Decyzją z dnia 27 września 2013 r.). Na mocy Decyzji Dziekana Wydziału powołany również został w dniu 3 października 2012 r. *Opiekun praktyk na kierunku Kulturoznawstwo*, do którego zadań należy nadzór nad przebiegiem praktyk oraz dokonywanie zaliczenia praktyk.

Kolejnym sposobem potwierdzania efektów kształcenia, w tym efektów końcowych jest proces dyplomowania. Jak wspomniano wcześniej, ogólne zasady dyplomowania zawarte zostały w Regulaminie studiów SWPS (w § 40-48). W Uczelni obowiązuje ponadto Zarządzenie Prorektora ds. Dydaktyki i Współpracy Międzynarodowej z dnia 22 sierpnia 2012 r. w sprawie organizacji seminariów magisterskich na wszystkich Wydziałach SWPS. Tematy prac dyplomowych zatwierdza Rada Wydziału (ostatnio Uchwałą nr 332/11/2013 Rady Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii SWPS z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie *zatwierdzenia tematów prac magisterskich na kierunku Kulturoznawstwo*).

W celu weryfikacji oryginalności prac dyplomowych obowiązuje zatwierdzona i wprowadzona Zarządzeniem nr 18/2010 Rektora SPWS z dnia 30 kwietnia 2010 r. *Procedura antyplagiatowa* określająca zasady funkcjonowania w Uczelni systemu Plagiat.pl.

Lektura prac dyplomowych oraz towarzyszących im recenzji i protokołów egzaminów dyplomowych pozwala na stwierdzenie, że oceny prac są z reguły adekwatne do ich poziomu merytorycznego i formalnego, ewentualne wątpliwości w tym zakresie mieszczą się całkowicie w ramach sensownych uzasadnień, z reguły przedstawionych w recenzjach. Zadawane w trakcie egzaminów dyplomowych pytania pozostają z reguły w związku z tematem pracy dyplomowej, lub wykraczają w kierunku bazowych zagadnień kulturoznawczych. Ogólny poziom merytoryczny prac jest dobry, z wyraźną przewagą – w czym nie ma niczego dziwnego – w zakresie przygotowania teoretycznego po stronie studentów zainteresowanych problemami kultury elitarnej. Poziom formalny i metodologiczny prac jest nieco bardziej zróżnicowany, zróżnicowanie to znajduje jednak odzwierciedlenie w ocenach; zarówno bibliografia, jak i struktura prac wskazują na zaangażowaną i uważną opiekę promotorską, wreszcie dokumentacja egzaminów nie budzi zastrzeżeń, za wyjątkiem części zdawkowo wypełnianych recenzji prac dyplomowych, zwłaszcza w przypadku prac dobrych i niebudzących wątpliwości.

System weryfikacji efektów kształcenia jest kompletny. Metody sprawdzania realizacji efektów kształcenia zostały dostosowane w odpowiedni sposób do ich odmienności w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a stanowiące podstawę tego sprawdzania formalne decyzje owocują odpowiednią standaryzacją procedur. Przedstawiona w raporcie samooceny struktura ocen uzyskiwanych przez studentów, a także analiza prac etapowych i dyplomowych oraz protokołów egzaminów dyplomowych wskazuje na poważne traktowanie procedur ewaluacyjnych. Oceny nie wydają się być zawyżane, a ich statystyczny rozkład wskazuje na rzetelną ewaluację. Skala odsiewu wahała się w latach 2010-2012 od 14% do 21%, a wśród przyczyn dominowały skreślenia z powodów dydaktycznych, głównie ze względu na brak postępów w nauce. Na drugim miejscu znalazły się przyczyny finansowe oraz rezygnacje. Uczelnia podjęła odpowiednie środki zaradcze dla zmniejszenia rezygnacji z przyczyn finansowych począwszy od systemu ratalnych spłat czesnego. Zarówno skala odsiewu, jak i struktura jego przyczyn nie wskazują na jakiegokolwiek rodzaju nieprawidłowości. W opinii studentów system i sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia jest dostosowany do tematyki i formy prowadzenia zajęć. Poddane oglądowi wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu pozwoliły na stwierdzenie, iż dokumenty te są sporządzane zgodnie wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188). W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane z przebiegiem studiów oraz procesem dyplomowania. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządzane są one poprawnie.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia, zasady dyplomowania itp. są dostępne dla pracowników i studentów kulturoznawstwa za pośrednictwem wymagającego logowania systemu internetowego Wirtualna Uczelnia.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Obowiązek monitorowania losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych, jaki nakłada znowelizowana Ustawa o szkolnictwie wyższym, realizowany jest w Uczelni przez powołane w 2000 r. Biuro Karier SWPS. Wdrożeniu nowej formuły monitorowania służy projekt badawczy *Rozwój potencjału Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej poprzez dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy*, realizowany ze środków Unii Europejskiej. W jego ramach przeprowadzono w 2012 r. pilotażowe badania karier pod kątem trzech zasadniczych pytań: potrzeb rynku pracy, identyfikacji luk w umiejętnościach absolwentów, określenia możliwych modyfikacji procesu kształcenia. Monitoring w ramach tego programu kończył się ekspertyzami dla poszczególnych

kierunków studiów, w tym kulturoznawstwa, które następnie stały się podstawą zmian programów nauczania, opracowanych przez zespół do spraw modyfikacji programów studiów. Niezależnie od projektu badawczego, Biuro Karier SWPS na bieżąco śledzi losy absolwentów. Zatem losy absolwentów są nie tylko monitorowane, ale działania te przybrały charakter systemowy, w sposób trwały włączone zostały do procedury określania treści kształcenia i programów studiów. Stworzenie dokładnie określonego systemu reagowania na zależności między kształtem procesu kształcenia a losami zawodowymi absolwentów, wraz z praktyczną aplikacją wniosków z tych rozwiązań w znakomitej większości polskich uczelni pozostaje postulatem.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ WYRÓŻNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do kierunku kulturoznawstwo dla obu stopni kształcenia są zgodne z wymogami KRK i koncepcją rozwoju kierunku; uwzględniają w sposób wzorowy wymogi rynku pracy.
- 2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób spójny i zrozumiały i mogą być sprawdzane za pomocą odpowiednich procedur ewaluacyjnych.
- 3) System oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie jego etapy, jest powszechnie dostępny i w pełni umożliwia ich weryfikację.
- 4) Stosowany system monitorowania karier absolwentów i sposób wykorzystywania efektów tego monitoringu w ulepszaniu procesu kształcenia zostały opracowane wyróżniająco.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) **Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta**

Plany i programy kształcenia obowiązujące w roku akademickim 2013/2014 dla kierunku „kulturoznawstwo” na poziomie I i II stopnia zatwierdzone zostały na posiedzeniu Rady Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii SWPS Uchwałami: nr 269/09/2013 z dnia 23 września 2013 r., z późn. zm. (I stopień) oraz nr 291/09/2013 z dnia 30 września 2013, z późn. zm. (II stopień).

Program „Kultura w działaniu”, realizowany na studiach pierwszego stopnia, realizuje wszystkie zakładane cele i efekty kształcenia, przypisane odpowiednim modułom i przedmiotom. Obejmuje on moduły obowiązkowe (antropologia kultury, media I, wstęp do kulturoznawstwa, wstęp do badań, media II, przemiany telewizji, studia miejskie, gry komputerowe, popkultura, analiza dyskursów, sztuka i wielokulturowość), które – poprzez odpowiednie przedmioty – skupiają się na kształceniu umiejętności diagnostycznych studenta. Przedmioty te obejmują nie tylko zagadnienia teoretyczne, ale też dużą ilość ćwiczeń w zakresie technik badawczych, praktyczne i warsztatowe zajęcia o charakterze metodologicznym i metodycznym, i pozostają ściśle sprofilowane względem potrzeb kształcenia praktycznego. Niektóre z tych modułów obejmują wyłącznie zajęcia praktyczno-warsztatowe, np. moduł „Analiza dyskursów”. Inne moduły obowiązkowe, takie jak „Ekonomika popkultury”, „Warsztat projektowy” i „Marketing” są w całości nastawione na realizację efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Zakres realizacji efektów uzupełniają przedmioty pozamodułowe. Uzyskiwana w ten sposób struktura kwalifikacji absolwenta jest spójna i w pełni odpowiada strukturze zakładanej. Analogiczną postać posiada realizowany na drugim poziomie kształcenia program

„Kulturoznawstwo i komunikacja międzykulturowa”. Tym razem jednak, zgodnie ze szczeblem kształcenia, nacisk został położony na konsekwentne kształcenie nieco innego zakresu umiejętności, w pierwszym rzędzie umiejętności profesjonalnego analityka kulturowego. W związku z tym poszerzono zakres wprowadzanej wiedzy teoretycznej, zwłaszcza w zakresie technik analizy i teorii kultury współczesnej oraz odpowiednich zagadnień historyczno-kulturowych. Kształtowany w ten sposób warsztat analityka poszerzany jest o konsekwentne kształcenie w zakresie warunków prawnych i ekonomicznych działalności kulturalnej. Bezpośrednie odniesienie nabywanej wiedzy i umiejętności do praktycznych potrzeb zawodowych następuje na poziomie specjalizacji, uwzględniających dwa obszary, w których przewidywane przez program umiejętności okazują się wyjątkowo przydatne. Są to specjalności „Turystyka jako przemysł kultury” i „W laboratoriach współczesnej kultury artystycznej”. Twórcy realizowanych programów w szczególnie efektywny sposób wykorzystali możliwości w zakresie integracji wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych, stworzone dzięki innowacyjnemu potraktowaniu zależności między modułem a przedmiotem. I tak na przykład realizowany na pierwszym etapie kształcenia moduł „Sztuka” obejmuje w równych proporcjach godzinowych wykład „Sztuka współczesna”, konwersatorium „Rynek sztuki” i warsztaty kuratorskie. Niezwykle celnym pomysłem jest poddanie nie poszczególnych przedmiotów, ale właśnie całego modułu procedurom ewaluacyjnym, gdyż student otrzymuje ocenę końcową na podstawie wszystkich trzech zajęć. Analogicznym przykładem na studiach drugiego stopnia jest choćby moduł „Warsztat współczesnego kulturoznawcy”, obejmujący, również podlegające jednolitej ocenie, wykład i konwersatorium „Metodologiczno-teoretyczne strategie współczesnej humanistyki” oraz ćwiczenia z zakresu sztuki interpretacji i empirycznych technik badawczych. W kontekście kształtowania umiejętności zawodowych wyjątkowo ważne wydaje się precyzyjne rozpoznanie rzeczywistych potrzeb i preferencji rynku pracy w odpowiednim zakresie. Świadczy o tym na przykład kształcenie kulturoznawców, którzy mają być w przyszłości powiązani z turystyką, nie tylko w dziedzinie teorii turystyki i zagadnień organizacyjnych czy promocyjnych, chociaż te zajmują należne im miejsce, ale też w zakresie wiedzy o kulturowo-etnograficznych regionach Europy, o dziejach kultury europejskiej, polityce historycznej w krajach europejskich, kierunkach rozwoju urbanistyki i architektury i współczesnym muzealnictwie. Właśnie tego rodzaju wiedza stanowi jeden z najsilniejszych rynkowych atutów kulturoznawcy, dzięki czemu ma on lepszy start na rynku pracy niż absolwent ekonomii lub nawet turystyki. Realizowane zatem obecnie programy kształcenia, zwłaszcza zaś program dla studiów drugiego stopnia, należy określić jako innowacyjne, oryginalne, znajdujące prawidłowe miejsce dla zaawansowanej wiedzy teoretycznej pośród praktycznych umiejętności kulturoznawcy.

Specyficzna struktura zależności moduł – przedmiot umożliwiła bardzo precyzyjny dobór form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia do poszczególnych jego celów i zakładanych efektów. Pozwoliła także na mobilne i niestandardowe operowanie czasem zajęć ze względu na rzeczywiste potrzeby. Realizacja tych elementów zasługuje na wyróżnienie. Z tych samych względów sekwencja przedmiotów mogła zostać dobrana w sposób bardzo konsekwentny. W zakresie zatem doboru metod, czasu i porządku kształcenia oraz w naczelnych zasadach organizacji tego procesu dostosowanie do zakładanych efektów kształcenia jest pełne. Praktyki studenckie zostały włączone do programu prawidłowo, z uwzględnieniem specyfiki efektów kształcenia, jakie mogą być osiągnięte za ich pośrednictwem oraz przy odpowiednim doborze instytucji w których praktyki te są realizowane. Wymiar godzinowy i sposób ewaluacji praktyk studenckich są odpowiednie, uwzględniają też kontrolę nabywania przez studenta umiejętności praktycznych. Przypisanie poszczególnym przedmiotom, modułom i praktykom punktów ECTS nie budzi zastrzeżeń i zostało dokonane w zgodzie z przepisami. Proces kształcenia, pod względem podziału modułów, przedmiotów, liczby godzin, metod

ewaluacji, itd. został dostosowany do odpowiednich szczebli kształcenia, nawet jeśli we wskazanych powyżej punktach jest on niestandardowy, co tutaj należy rozumieć jako innowacyjny, i w całości uwarunkowany potrzebą realizacji precyzyjnie określonych celów edukacyjnych. Możliwość indywidualizacji programów kształcenia dla studentów wybitnie uzdolnionych zapewniona jest nie tylko przez moduły do wyboru, także z oferty ogólnouczelnianej, a na drugim szczeblu kształcenia także przez specjalizacje, ale przede wszystkim przez środki niezawarte w programie nauczania, a omówione w innej części raportu, tj. przez wyjątkowo rozbudowany system włączania studentów do działalności naukowej wraz z szeroką możliwością publikowania i dostosowania działań do własnych zainteresowań. Indywidualizacja kształcenia zwłaszcza w przypadku studentów niepełnosprawnych jest wzmacniana przez możliwość wpisania do programu studiów przedmiotów obieralnych z samodzielnego wyboru studentów, a zwłaszcza przez możliwość przyspieszenia lub spowolnienia studiów. Dla studentów wybitnie uzdolnionych przewidziano możliwość uzyskania indywidualnego planu studiów, natomiast dla studentów niepełnosprawnych, lub studiujących więcej niż jeden kierunek, a także z przyczyn losowych niemogących kontynuować studiów w zwykłej organizacji, przewidziano indywidualną organizację przebiegu kształcenia. Za zgodą dziekana student może uzyskać prawo do indywidualnych terminów egzaminu. Także dla studentów niepełnosprawnych przewidziano możliwość zmiany procedur egzaminacyjnych, a nawet pomoc asystentów dydaktycznych, tłumaczy migowych i zapewnienie urządzeń specjalistycznych. Studentami niepełnosprawnymi opiekuje się Pełnomocnik Prorektora ds. Osób Niepełnosprawnych, organizujący odpowiednie szkolenia i projekty. Możliwości indywidualizacji programu są więc więcej niż wystarczające, a wizytacja uczelni wskazuje na rzeczywistą troskę o osoby niepełnosprawne, widoczną nie tylko w rozwiązaniach systemowych, ale i w codziennych szczegółach.

Organizacja procesu kształcenia w pełni umożliwia realizację zakładanych efektów. Sekwencja przedmiotów jest prawidłowa i odpowiednio wprowadza poszczególne treści kształcenia. Dobór metod kształcenia do poszczególnych modułów nie budzi zastrzeżeń, podobnie jak liczba zajęć jednego dnia, rozkład przerw i rozplanowanie zajęć w poszczególnych dniach tygodnia. Uwagi te odnoszą się także do starszych, a jeszcze realizowanych programów.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

System zakładanych efektów kształcenia oraz realizowane programy stanowią bardzo spójną całość, której w sposób przemyślany zostały podporządkowane formy zajęć i stosowane metody dydaktyczne. Całość ta nakierowana jest na kształcenie spójnych zestawów umiejętności zawodowych i organizowana w odpowiedni sposób. Szczególnie warte podkreślenia jest uspojnienie wymogów kształcenia praktycznego z koniecznością przekazywania zaawansowanej wiedzy praktycznej na obu szczeblach kształcenia. Analizowany powyżej sposób powiązania kształcenie praktycznego i teoretycznego pod względem jego spójności i konsekwencji należy ocenić bardzo wysoko. Efekt tego rodzaju został osiągnięty dzięki innowacyjnemu potraktowaniu samej organizacji kształcenia oraz dyspozycji jego treści i metod.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ WYRÓZNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Realizowany program kształcenia w innowacyjny sposób realizuje wszystkie przewidziane cele i efekty kształcenia i w pełni umożliwia uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, dyspozycja form zajęć oraz przypisanie im stosowanych metod dydaktycznych tworzą spójną i przemyślaną całość, w pełni podporządkowaną całościowej koncepcji kształcenia.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Ocena czy liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu

Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu. Minimum kadrowe stanowi 13 pracowników, poza tym na kierunku zajęcia prowadzi 22 innych pracowników, zatrudnionych m. in. na umowę o dzieło lub prowadzących zajęcia w ramach stypendium doktoranckiego. Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji można przyjąć, że minimum kadrowe kierunku „kulturoznawstwo” jest stabilne. Dla wszystkich zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, a większość z nich (11 z 13 osób) zatrudniona jest na czas nieokreślony. Spośród wszystkich nauczycieli akademickich z omawianego minimum kadrowego, tylko 4 wchodzi w jego skład na innym kierunku studiów prowadzonym w Uczelni. Istotna jest obecność pracowników, którzy są absolwentami lub doktorantami kulturoznawstwa (dyscypliny niedawno wyodrębnionej przez CK), dowodzi to prowadzenia polityki kadrowej, która ma zapewnić ciągłość funkcjonowania kierunku.

2) Ocena minimum kadrowego, jego stabilności, stosunku jego liczebności do liczby studentów oraz ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym czy na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów, a także Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

Spośród 13 nauczycieli akademickich, zgłoszonych do minimum kadrowego na kierunku „kulturoznawstwo”, jest 8 samodzielnych (5 z tytułem naukowym profesora i 3 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz 5 doktorów. W aktach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Powyższe minimum kadrowe spełnia wymagania określone w § 15 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.), tj.: *„Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”*, oraz § 13 pkt. 2 tj.: *„Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 15, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy”*. Dla wszystkich ze zgłoszonych do minimum kadrowego osób zaplanowano na bieżący rok akademicki zajęcia dydaktyczne prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia w wymiarze przewidzianym § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stanowiącym, iż: *„Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”*.

Wszystkie te osoby spełniają również warunek ujęty w art. 112a ust. 3 oraz art. 9 a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Oświadczenia o zaliczeniu do minimum kadrowego ocenianego kierunku zostały złożone przed rozpoczęciem roku akademickiego, nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki i przedłożyło je dla kierunku „kulturoznawstwo” na poziomie studiów:

- I i II stopnia – 12 osób (4 profesorów, 3 doktorów habilitowanych oraz 5 doktorów);

- II stopnia – 1 osoba z tytułem naukowym profesora.

Żaden ze zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich nie przekroczył limitu minimum kadrowych określonego w art. 112a ust. 1 – 2 ww. Ustawy.

Zgodnie z art. 119 ust. 1. pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym umowy o pracę zawierają informację, czy Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy.

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji można przyjąć, że minimum kadrowe kierunku „kulturoznawstwo” jest stabilne. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.) i wynosi 1: 18 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku nie mniejszym niż 1: 160 (według danych: nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe: 13, liczba studentów ocenianego kierunku: 233).

W zakresie kwalifikacji naukowych i dydaktycznych – przy kadrze złożonej w przeważającym stopniu z pracowników o ustalonej dobrej opinii w zakresie dydaktyki i badań naukowych – zajęcia są obsadzone prawidłowo. Występuje w pełni zgodność obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich z prowadzonymi przez nich zajęciami. Zajęcia o nachyleniu praktycznym obsadzone są przez wykładowców posiadających doświadczenie praktyczne zgodne z efektami kształcenia, przypisanymi do tych zajęć, a więc w zakresie: marketingu, PR, pracy w różnego rodzaju mediach publicznych, animacji kultury, zarządzaniu kulturą, krytyki filmową i produkcji filmowej.

Hospitowane zajęcia (zob. Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena) prowadzone były na wysokim poziomie merytorycznym, z właściwym wykorzystaniem sprzętu multimedialnego.

Publikacje pracowników są wysoko notowane w rankingach, ich przynależność do organizacji naukowych (niekoniecznie ujawniona w Raporcie) jest dowodem uznania na forum krajowym czy międzynarodowym. Zatem dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, i to nie tylko tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

3) Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów

Wydział Filologii i Kulturoznawstwa przywiązuje bardzo dużą wagę do rozwoju naukowego kadry. Stale podnoszone są kompetencje pracowników. Przy wsparciu Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych, a później Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii, w ostatnich latach przeprowadzono dwa postępowania habilitacyjne (Wydział – jako jeden z pierwszych w Polsce – uzyskał prawo do nadawania stopni w zakresie kulturoznawstwa) oraz dwa doktorskie. Aktualnie w toku jest jeden przewód habilitacyjny oraz jedno postępowanie o nadanie tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych. Podstawowymi elementami systemu wspierającego rozwój kadry naukowo-dydaktycznej są: granty badawcze w ramach funduszy BST, urlopy naukowe bądź odciążenia dydaktyczne poprzez zmniejszenie pensum oraz premie za wysoko punktowane publikacje. Dodatkowym wsparciem finansowym są

również nagrody przyznawane za osiągnięcia dydaktyczne, naukowe bądź organizacyjne. Rozwojowi kadry służą także staże przyznawane doktorantom oraz poszukiwanie atrakcyjnych pod względem naukowym i dydaktycznym pracowników zatrudnionych poza uczelnią, np. w uczelniach współpracujących z SWPS. Wydział wspiera wymianę międzynarodową (np. Institute of Art, Science and Technology w Amsterdamie, European Network for Cinema and Media Studies) oraz udział pracowników w międzynarodowych programach badawczych (np. *Shadow Libraries. Ecology of Access to Educational Materials*).

Pracownicy na bieżąco poddawani są ocenom okresowym, dokonywanym co dwa lata przez wydziałową komisję oceniającą, powołaną przez radę Wydziału, której przewodniczy dziekan. Zasady oceny opracowane są wyjątkowo szczegółowo. Ocena odbywa się w trzech kategoriach:

- osiągnięcia naukowe (w tym publikacje naukowe z uwzględnieniem rangi wydawnictw i czasopism; uzyskane stopnie lub tytuły naukowe; uzyskane granty naukowe; udział w postępowaniu o nadanie stopni i tytułów naukowych; udział w kolegiach redakcyjnych czasopism oraz recenzowanie prac naukowych; uczestnictwo w konferencjach naukowych z uwzględnieniem prestiżu konferencji i charakteru uczestnictwa; funkcje pełnione w krajowych i międzynarodowych organizacjach i towarzystwach naukowych; nagrody i wyróżnienia instytucji i towarzystw naukowych),
- osiągnięcia organizacyjne i wdrożenia (w tym organizacja życia naukowego – konferencji, sympozjów, odczytów, udział w Festiwalu Nauki; udział w pracach programowych; udział w tworzeniu nowych jednostek organizacyjnych; popularyzacja nauki; działania na rzecz społecznego otoczenia),
- oraz, najważniejsze z punktu widzenia monitorowania procesu dydaktycznego, osiągnięcia dydaktyczne, które uwzględniają jakość zajęć dydaktycznych (ocenianą na podstawie ankiet studenckich, hospitacji, sylabusów); autorstwo podręczników, skryptów akademickich i programów edukacyjnych; inicjatywy przyczyniające się do rozwoju oferty dydaktycznej, doskonalenia procesu dydaktycznego oraz rozwoju współpracy międzynarodowej; pracę ze studentami (m.in. współpracę z kołami naukowymi, organizowanie studenckich imprez naukowych); wprowadzanie innowacji dydaktycznych i doskonalenie programów kształcenia.

Pracownicy oceniani są w skali pięciostopniowej (bardzo dobra, dobra, zadowolająca, niezadowolająca, negatywna). Zgodnie z Regulaminem, ocena negatywna pracy dydaktycznej jest podstawą do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę. Takie same konsekwencje ma dwukrotne powtórzenie oceny niezadowolającej. Pracownikom, którzy uzyskują oceny rozbieżne w poszczególnych dziedzinach (np. wysokie oceny naukowe i niskie dydaktyczne) udzielana jest pomoc w doskonaleniu kompetencji dydaktycznych.

Obecnie trwają prace nad zmianą Regulaminu Oceny Nauczycieli Akademickich oraz wypracowaniem narzędzi służących realizacji nowego sposobu oceniania kadry naukowo-dydaktycznej. Głównym założeniem zmian jest odwrócenie wektora z oceny osiągnięć pracownika na ocenę Planu Aktywności Akademickiej, który służy planowaniu ścieżki kariery poprzez ustalenie celów zawodowych pracownika oraz powiązaniu celów rozwojowych pracownika z celami jednostki organizacyjnej, w której jest zatrudniony. Plan Aktywności Akademickiej uwzględniać będzie: aktywność naukową, dydaktyczną oraz na rzecz organizacji i środowiska w zależności od charakteru zatrudnienia nauczyciela akademickiego lub pełnionej funkcji. Nauczyciel akademicki co rok będzie składał sprawozdanie z realizacji Planu Aktywności Akademickiej. Późniejsza ocena nauczycieli akademickich, przeprowadzana co dwa lata, będzie przedstawiana w pięciostopniowej skali: znacznie powyżej oczekiwań, powyżej oczekiwań, zgodnie z oczekiwaniami, poniżej oczekiwań, znacznie poniżej oczekiwań. Taki kierunek rozwiązań ma na celu przede

wszystkim skoordynowanie kierunków rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej z misją uczelni, poprawę jakości kształcenia oraz wdrożenie planowania indywidualnych karier.

Uznać należy, że tak polityka kadrowa, jak i system wspierający jej rozwój, prowadzone są konsekwentnie i przynoszą wyróżniające efekty w sferze dydaktyki i osiągnięć naukowych jednostki.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ WYRÓŻNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia w stopniu znakomitym.**
- 2) Minimum kadrowe jest spełnione pod względem formalnym i merytorycznym, a dorobek naukowy i praktyczny kadry w pełni odpowiada realizowanemu programowi nauczania i zakładanym efektom kształcenia.**
- 3) Jednostka prowadzi przejrzystą i konsekwentną politykę kadrową, owocującą stałym podnoszeniem kwalifikacji pracowników i umożliwiającą wymianę międzynarodową.**

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Siedziba Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej w Warszawie jest nowoczesnym budynkiem, który zapewnia studentom komfortowe warunki nauki. Wszystkie sale wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone są w sprzęt multimedialny, który wykorzystywany jest w czasie zajęć dydaktycznych.

Nowoczesna i bogata w zbiory biblioteka Uczelni (53029 wol. książek, 3053 jedn. testów, 247 jedn. kaset video, 176 jedn. kaset magnetofonowych, 451 jedn. CD-romów i DVD, 4 jedn. materiałów kartograficznych) posiada unikatowy dział publikacji i materiałów orientalistycznych (10698 wol. książek, 243 jedn. CD-romów i DVD, 9 jedn. materiałów kartograficznych), prowadzona jest prenumerata 129 tytułów polskich gazet i czasopism oraz 22 tytuły czasopism zagranicznych (z czego 16 tytułów znajduje się także w prenumeracie elektronicznej). Studenci i pracownicy SWPS mają dostęp do szeregu zewnętrznych baz danych akademickich, abstraktowych oraz indeksów cytowań. Większość z nich dostępna jest dzięki licencji krajowej, opłacanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: pakiet baz podstawowych dostępnych z platformy EBSCO Host, Elsevier Science Direct, ISI Web of Knowledge, Springer Link, Scopus, Wiley Online Library i wiele innych baz specjalistycznych. W Bibliotece SWPS deponowane są obronione na SWPS prace doktorskie. W 2011 roku Biblioteka SWPS otworzyła Repozytorium SWPS. W repozytorium gromadzone są dokumenty (artykuły naukowe, materiały konferencyjne, materiały dydaktyczne, postery) z dziedzin reprezentowanych na uczelni. Dostęp do pełnych tekstów dokumentów zarchiwizowanych w repozytorium SWPS jest otwarty i bezpłatny dla wszystkich zainteresowanych. Biblioteka posiada czytelnię ogólną oraz czytelnię czasopism połączoną ze strefą wolnego dostępu do księgozbioru, wyposażona jest również wydzieloną czytelnię multimedialną. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat zasobów Biblioteki oraz dostępności literatury, podkreślili również, że mają dostęp także do literatury specjalistycznej dotyczącej historii literatury, kultury oraz społeczeństwa krajów Azji, która zgromadzona jest w Dziale Orientalistycznym Biblioteki SWPS.

Na terenie Uczelni studenci mają stały dostęp do komputerów i Internetu, na poszczególnych piętrach znajduje się 30 stanowisk komputerowych z wolnym dostępem. W Uczelni znajduje się również księgarnia oraz bufety i stołówki studenckie.

Zgodnie z §5 Statutu SWPS, jednym z podstawowych zadań, jakie stawia przed sobą Uczelnia jest „*stwarzanie studentom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych*”. Dzieje się to poprzez wiele realnych działań, udogodnień, także administracyjnych, prawnych, finansowych. W Uczelni istnieje stanowisko Pełnomocnika Prorektora ds. osób niepełnosprawnych, prowadzone są szkolenia dla pracowników w tym zakresie, opracowane zostały – dostępne przez Internet – *Informacje dla prowadzących zajęcia ze studentami niepełnosprawnymi*, które zawierają między innymi specjalnie przygotowane instruktaże *Niewidomi i niedowidzący, Niesłyszący i niedosłyszący, Z zaburzeniami mowy*. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wiele udogodnień, pozwalających im na uczestniczenie w zajęciach, w egzaminach, przy pisaniu prac etc. (pomoc asystentów, umożliwienie zindywidualizowania toku studiów, stypendia). Obecność osób niepełnosprawnych podkreślana jest na każdym kroku (np. przy korzystaniu z wind). Przygotowany został przewodnik *Jesteśmy razem. Świat niepełnosprawnych w SWPS* poświęcony problemowi niepełnosprawności dla studentów niepełnosprawnych i pełnosprawnych. Przewodnik zawiera informacje o ułatwieniach dla osób niepełnosprawnych w SWPS, ofercie pracodawców funduszach dla osób niepełnosprawnych, ich prawach, możliwościach pokonania barier w życiu akademickim i zawodowym. Wiele z tych rozwiązań ma charakter nowatorski, zasługujący na upowszechnienie i na innych uczelniach. Zajęcia praktyczne i praktyki odbywają się w prawidłowo dobranych instytucjach kultury (domy kultury, galerie, muzea, biblioteki, stacje telewizyjne i radiowe, placówki edukacyjne i animujące kulturę, itp.) bądź wokół organizowanych wybranych wydarzeń kulturalnych (festiwale, wystawy, koncerty, przeglądy teatralne i filmowe). Ich infrastruktura dostosowana jest do potrzeb kierunku.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ WYRÓZNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Warunki lokalowe oraz wyposażenie sal zapewniają studentom komfortowe warunki studiowania, a pracownikom znakomite warunki do pracy. Budynek jest również znakomicie dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Na kulturoznawstwie w SWPS prowadzone są rozległe i wielokierunkowe badania naukowe. Obejmują one obszary: styku kulturoznawstwa z antropologią kulturową (badania przemian wsi mazurskiej), antropologię współczesności (kultura stadionów piłkarskich), kulturę popularną (kultura celebrytów), filmoznawstwo, teatrologię, filozoficzne postawy kultury współczesnej (kulturoznawstwo krytyczne, estetyka). Badania wspierane są grantami zewnętrznymi z NCN-u, w tym prestiżowym grantem z programu MAESTRO, i NPRH. Instytut Kulturoznawstwa organizuje szereg konferencji naukowych. Pracownicy publikują w renomowanych czasopismach krajowych i międzynarodowych, biorą udział w międzynarodowych konferencjach naukowych. Większość kadry stanowią badacze o uznanej renomie krajowej i międzynarodowej, stale aktywnie obecni w życiu naukowym. Młodszy pracownicy szybko podnoszą swoje kwalifikacje, a ich publikacje stanowią istotny wkład do polskiej humanistyki. Przy Instytucie Kulturoznawstwa afiliowane jest ważne czasopismo „Kultura Popularna”.

Warto podkreślić związek wysokiego poziomu badań naukowych z korzyściami, jakie można osiągnąć w sferze dydaktyki. W trakcie dwunastu lat istnienia kierunku Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej uzyskała uprawnienia do nadawania tytułu licencjata, magistra,

doktora i doktora habilitowanego z kulturoznawstwa. Ostatnie z nich, w kontekście programu kształcenia, są o tyle istotne, że zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym pozwalają na jeszcze większą swobodę przy tworzeniu programów studiów i dzięki temu efektywniej umożliwiają dostosowywanie oferty do zmian zachodzących we współczesnym świecie. Badania naukowe ściśle związane są zatem z procesem dydaktycznym a realizowane zagadnienia badawcze przekładają się wprost na treści programowe zajęć. Studenci są włączani aktywnie w realizację projektów badawczych, co potwierdzili podczas spotkania z zespołem oceniającym. Brali oni np. czynny udział w badaniach prowadzonych przy okazji EURO 2012, dotyczących wpływu wydarzenia sportowego na życie i sferę wyobrażeń Polaków oraz przybyłych do Polski zagranicznych kibiców. Studenci włączają się też aktywnie w badania filmoznawcze, organizując szereg konferencji naukowych dotyczących kulturowego wymiaru kina współczesnego.

Uczelnia stwarza bardzo dobre warunki do działalności kół naukowych. Opiekę nad kołem sprawuje pracownik naukowy, który odpowiada za nadzór merytoryczny nad podejmowanymi przedsięwzięciami. Na Wydziale funkcjonują dwa koła naukowe – Naukowe Studenckie Koło Filmowe „Kinematograf” oraz Koło Kulturoznawcze, których działalność związana jest tematycznie z wizytowanym kierunkiem. Studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym bardzo pozytywnie ocenili możliwości stwarzane przez Uczelnię w zakresie działalności kół naukowych, zwrócili uwagę, że w ramach ich działań statutowych koła mogą organizować interdyscyplinarne konferencje, prowadzić badania oraz brać udział w konferencjach naukowych. Prezentowane referaty są publikowane w materiałach pokonferencyjnych lub w podsumowujących badania naukowe publikacjach – przykładowo: *Tożsamość i samotność. Komentarze młodego pokolenia* (2011), *Zło w kinie. Bohaterowie, gatunki, twórcy* (2012), *Stadion – miasto – kultura: Euro 2012 i przemiany kultury polskiej* (2012) czy *W garnku kultury. Rozważania nad jedzeniem w przestrzeni społeczno-kulturowej* (2014).

Studenci wyrażali pozytywnie opinie dotyczące kontaktów z prowadzącymi zajęcia, którzy umożliwiają studentom włączenie się do prowadzonych badań, analiz i prac naukowych. Działalność kół naukowych oraz indywidualna działalność naukowa studentów, po uzyskaniu odpowiedniej zgody Prorektora ds. dydaktyki, jest również dofinansowywana przez Uczelnię. Aktywność studencka naukowa (i nie tylko, także sportowa, artystyczna czy społeczna) jest ponadto premiowana, m. in. przy naliczaniu dodatkowej punktacji przy określaniu wysokości stypendiów naukowych (punkty przyznawane są za różne typy osiągnięć naukowych, przy czym do najwyższej premiowanych osiągnięć naukowych należą: opublikowanie artykułu w punktowanym czasopiśmie naukowym, opublikowanie artykułu w czasopiśmie naukowym lub popularno-naukowym, referat na międzynarodowej konferencji naukowej ze wstępną selekcją referatów, referat na krajowej konferencji naukowej ze wstępną selekcją referatów, nagroda lub wyróżnienie w Studenckiej Sesji Naukowej) a także – poprzez honorowanie najwybitniejszych studentów tytułem VIS (Very Important Student, przysługuje im prawo do ubiegania się o stypendium celowe, finansowane z własnego funduszu stypendialnego uczelni, które może być przeznaczone na dofinansowanie przedsięwzięcia naukowego lub twórczego, warsztatu lub szkolenia lub na dofinansowanie pomocy naukowych lub książek).

Współpraca naukowa i badawcza uczelni z innymi ośrodkami akademickimi ma istotny wpływ na proces kształcenia (np. wspólne badania, konferencje i publikacje pracowników uczelni są równolegle prowadzone z analogicznymi wspólnymi działaniami studenckimi), sprzyja temu także obecność SWPS w różnych ośrodkach kraju. Zwracając uwagę na postulat umiędzynarodowienia, Uczelnia podkreśla perspektywę globalną we wszystkich swych obszarach działania: **w nauce** - poprzez dalsze rozwinięcie sieci kontaktów z partnerami zagranicznymi, poszerzenie udziału w międzynarodowych projektach badawczych i w prestiżowych publikacjach naukowych o zasięgu międzynarodowym; **w dydaktyce** - poprzez

sięganie do najlepszych wzorów zagranicznych oraz tworzenie partnerskich programów nauczania i wspólnych dyplomów; **w życiu studentów** - poprzez umożliwianie studentom nabywania doświadczenia w środowisku międzynarodowym i wielokulturowym - w Polsce, poza jej granicami oraz za pośrednictwem technologii informatycznych. W ten sposób zwiększy się możliwość oddziaływania także środowiska pozauczelnianego na program kształcenia, na jego weryfikację i ocenę a także – na lepszą ofertę zawodową absolwentów SWPS.

Ważna jest możliwość uzyskania w ten sposób zawodowych doświadczeń przy realizacji projektów kulturalnych różnego zasięgu (w instytucjach o zasięgu lokalnym, krajowym czy globalnym) poprzez współpracę z kuratorami, artystami, aktywistami, przedsiębiorcami przygotowującymi i realizującymi własne projekty, zwiększy się oferta zajęć dydaktycznych, łączących teorię z praktyką, prowadzonych przez znakomitą kadrę nauczycieli akademickich we współpracy z wybitnymi praktykami i biznesem. Współpraca SWPS z ponad 500 pracodawcami pozwala na nieustanne weryfikowanie kompetencji studentów i absolwentów kulturoznawstwa, dzięki czemu możliwe jest dostosowywanie programu studiów do aktualnych zmian zachodzących na rynku pracy. Opinia pracodawców pozwala też zweryfikować, na ile zakładane efekty kształcenia udaje się zrealizować w trakcie studiów i na ile ich dobór wpływa na zwiększenie szans na satysfakcjonującą karierę zawodową. Podmioty społeczne i gospodarcze nie tylko są zaangażowane w finansowanie niektórych projektów, przyjmowanie na praktyki czy fundowanie stypendiów (firma VOX Industrie S.A.) – są im na przykład zlecane ekspertyzy dla kierunku kulturoznawstwo na podstawie raportu z badań otrzymanego w trakcie realizacji projektu 4. 1. 1. (firma ADVERTICA Sp. z o.o.).

W dalszej perspektywie pozwoli to studentom i absolwentom na lepszą orientację w zakresie zasad polityki kulturalnej Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem jej wymiaru prawnego, ekonomicznego i geopolitycznego. Już obecnie każdy student ma do zrealizowania m. in. kursy: „Prawne aspekty międzynarodowej współpracy i wymiany kulturalnej”, „Prawne aspekty międzynarodowej współpracy i wymiany kulturowej”, „Polityka kulturalna na szczeblu lokalnym, krajowym, regionalnym i międzynarodowym”, „Zarys dziejów kultury europejskiej” czy „Kulturowo-etnograficzne regiony Europy”, co wpłynie na bardziej aktywną i świadomą wymianę studencką z uczelniami w kraju i poza nim, na lepsze rozumienie kwestii tożsamości kulturowych, różnic, podobieństw.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ WYRÓŻNIAJĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Badania naukowe prowadzone są na bardzo wysokim poziomie. Kadra aktywnie uczestniczy w krajowym i międzynarodowym życiu naukowym, prowadzone są zespołowe badania, wspierane grantami zewnętrznymi. Studenci aktywnie są włączani w badania naukowe, mają też możliwość prowadzenia kół naukowych, a ich działalność wspierana jest przez Uczelnię merytorycznie i finansowo.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów**

Ogólne zasady i tryb rekrutacji określa uchwała numer 22/2012 Senatu Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej z dnia 18 maja w sprawie warunków i trybu postępowania rekrutacyjnego oraz form studiów na poszczególnych kierunkach na rok akademicki 2013/2014. Nadzór nad całością procesu rekrutacyjnego sprawuje Uczelniana Komisja

Rekrutacyjna powołana przez Rektora, do zadań której należy koordynacja prac organów prowadzących postępowanie rekrutacyjne.

Decyzją Dziekana Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii podstawą przyjęcia na kierunek „kulturoznawstwo” było jedynie spełnienie przez kandydatów warunków formalnych. Nie zostało sprecyzowane formalne kryterium zdawalności określonych przedmiotów, w postępowaniu brane były pod uwagę dwa przedmioty, z których kandydaci uzyskali najlepszy wynik. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia mogły ubiegać się osoby posiadające odpowiednie dokumenty potwierdzające dotychczasowe wykształcenie, tj. świadectwo dojrzałości, dyplom matury międzynarodowej, zaświadczenie o nostryfikacji, w przypadku świadectwa maturalnego wydanego w kraju, z którym Polska nie zawarła umowy o wzajemnym uznawaniu dokumentów o wykształceniu lub dokument ten nie jest objęty taką umową, lub zaświadczenie o równoważności przedstawionego świadectwa z polskim świadectwem maturalnym, w przypadku świadectwa maturalnego wydanego w kraju, z którym Polska zawarła umowę o wzajemnym uznawaniu dokumentów o wykształceniu. W rekrutacji na studia drugiego stopnia mogli brać udział absolwenci studiów I stopnia, II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich kierunków ekonomicznych bądź humanistycznych bądź społeczno-prawnych. Absolwenci innych kierunków mogli ubiegać się o przyjęcie, po złożeniu stosownego podania wraz z kserokopią indeksu ukończonego kierunku studiów lub kopii suplementu do dyplomu. Rekrutacja na studia osób niebędących obywatelami polskimi następuje w odrębnym trybie przewidzianym w art. 43 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 października 2005 r. w sprawie podejmowania i odbywania przez cudzoziemców studiów i szkoleń oraz ich uczestnictwa w badaniach naukowych i pracach rozwojowych (Dz. U. 2005 Nr 190 poz. 1406 z późn. zm.). Szczegółowe zasady postępowania przy przyjęciu na studia osób niebędących obywatelami polskimi ogłasza Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Należy stwierdzić, iż zasady rekrutacji na kierunek „kulturoznawstwo” nie posiadają reguł dyskryminujących.

2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

Zdaniem studentów system oceniania jest przejrzysty i sprawiedliwy. Studenci mogą zapoznać się z pracami pisemnymi oraz na indywidualną prośbę uzyskać wyjaśnienie sposobu oceny. W przypadku uzyskania oceny negatywnej studenci mają zapewnioną możliwość przystąpienia do egzaminu poprawkowego. Gdy student zgłasza zastrzeżenia do bezstronności nauczyciela akademickiego lub sposobu przebiegu egzaminu, dziekan zarządza przeprowadzenie egzaminu komisyjnego.

Program studiów jest zorientowany na proces uczenia się oraz systematyczne pogłębianie wiedzy i umiejętności, poszczególne moduły przedmiotów zapewniają właściwą realizację tego procesu. Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia obejmują różnego rodzaju zajęcia dydaktyczne tj. wykłady, konwersatoria, warsztaty, seminaria. Program studiów od roku akademickiego 2012/2013 przewiduje pogrupowanie przedmiotów w moduły tematyczne. Zaliczenie modułu możliwe jest pod warunkiem uzyskania pozytywnej oceny z całego kursu. Ocenę wystawia koordynator modułu na podstawie wyników cząstkowych przekazanych przez wykładowców prowadzących przedmioty wchodzące skład modułu. Zadaniem studentów metody weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia są dostosowane do charakteru przedmiotu oraz sposobu jego realizacji.

3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Europejski System Transferu Punktów zaprojektowany do uznawania i oceny osiągnięć studenta, stanowi podstawę programu studiów opracowanego na kierunku

„kulturoznawstwo”. System przyznawania punktów ECTS w oparty jest na standardowych założeniach wyrażonych w stosownych rozporządzeniach MNiSW oraz Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Program kształcenia na kierunku ma strukturę modułową. Do poszczególnych modułów zostały przypisane punkty ECTS wyrażające potwierdzenie osiągnięcia przez studenta określonych efektów kształcenia. Możliwości jakie stwarza system ECTS regulowane są przez *Regulamin studiów* oraz *Szczegółowe Zasady Studiowania dla kierunku kulturoznawstwo*. Dotyczą one przede wszystkim możliwości realizowania części programu nauczania w innej polskiej lub zagranicznej uczelni, z którą SWPS podpisało umowę o współpracy. Ponadto regulaminy w sposób precyzyjny określają zasady zaliczania semestru lub roku studiów.

Studenci posiadają niezbędną wiedzę o założeniach i możliwościach funkcjonującego na Uczelni systemu ECTS. W opinii studentów liczba punktów ECTS odzwierciedla nakład pracy wymagany w opanowaniu materiału.

Znajomość języka angielskiego student studiów pierwszego stopnia nabywa w trakcie lektoratów, które trwają przez cztery pierwsze semestry – łącznie 240 godzin. Student rozpoczyna naukę języka od poziomu zaawansowania, który został zweryfikowany przez test kompetencyjny. Studenci studiów drugiego stopnia realizujący program „Kulturoznawstwo i komunikacja międzykulturowa” kompetencje lingwistyczne podnoszą za sprawą obowiązującego wszystkich translatorium w języku angielskim trwającego łącznie cztery semestry – łącznie odpowiednio 120 godzin na studiach stacjonarnych i 96 godzin na studiach niestacjonarnych. Zdaniem studentów Uczelnia zapewnia odpowiednie przygotowanie lingwistyczne przygotowujące również do udziału w wymianach międzynarodowych.

Studenci ubiegający się o stypendium zagraniczne w ramach programu Erasmus podlegają procedurze rekrutacji koordynowanej przez Dział Spraw Międzynarodowych. Podczas wyjazdu na semestr lub rok akademicki student realizuje kursy w zagranicznej uczelni partnerskiej. Oceny kandydatów na wyjazd dokonuje Komisja Rekrutacyjna, która po stwierdzeniu spełniania kryteriów formalnych dokonuje kwalifikacji na podstawie przedstawionej dokumentacji potwierdzającej znajomość języka obcego w stopniu umożliwiającym studia, ponadto kandydat powinien posiadać dobrą średnią ocen ze wszystkich zaliczonych do tej pory semestrów, a także wykazać się dodatkową aktywnością w kołach naukowych lub organizacjach pozarządowych. Rozliczenie okresu studiów odbytego w uczelni partnerskiej odbywa się na podstawie uzgodnionego z Dyrektorem Instytutu i podpisanego przed wyjazdem „Porozumienia o Programie Zajęć” oraz uzyskanego w uczelni partnerskiej świadectwa zaliczenia wraz z ocenami. Zaliczenie roku studiów jest możliwe na podstawie zajęć odbytych w ramach stypendium oraz w uczelni macierzystej pod warunkiem zrealizowania wymaganych kursów podstawowych przewidzianych programem danego roku studiów. Zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus mogą w różnym stopniu odpowiadać programowi studiów realizowanego w SWSP, jednak Uczelnia rozlicza studentów zgodnie z określonymi dla danego kierunku studiów efektami kształcenia, uwzględniając liczbę godzin, formę oraz zawartość merytoryczną zrealizowanych studiów w ramach wymiany międzynarodowej. Zajęcia wybierane do realizacji w uczelni partnerskiej powinny być jak najbardziej zbliżone do zajęć, które student realizowałby w danym roku akademickim w SWPS.

Zdaniem studentów zasady uczestnictwa w programie międzynarodowym Erasmus są w pełni zrozumiałe. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci biorący udział w programie wyrazili pozytywne opinie dotyczące sposobu organizacji wyjazdu, uznawania przedmiotów zrealizowanych w Uczelni partnerskiej, a przede wszystkim podkreślili wsparcie Uczelni w przygotowaniach i organizacji wyjazdu. W opracowanym *Przewodniku dla studentów, którzy otrzymali decyzję o przyznaniu stypendium* Uczelnia w sposób kompleksowy i precyzyjny przedstawia studentom poszczególne etapy odbywania wymiany

międzynarodowej. Trzeba jednocześnie zauważyć, że faktyczny udział studentów w wymianie ERASMUS nie jest zbyt wielki. W ostatnich pięciu latach wyjechało na nią tylko 9 studentów, a 1 do Korei.

Zarówno w raporcie samooceny jak i podczas wizytacji nie przedstawiono informacji, wskazujących na stworzenie studentom wizytowanego kierunku możliwości udziału w wymianie krajowej. Ponadto podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA sami zainteresowani wskazali na brak udziału w takich programach.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji współpraca międzynarodowa miała charakter naukowy i nie miała bezpośredniego wpływu na proces dydaktyczny ani na formułowanie i realizację programów kształcenia.

4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Studenci na pierwszych zajęciach są informowani o wymaganiach egzaminacyjnych z danego przedmiotu. W opinii studentów forma zaliczenia przedmiotu dostosowana jest do jego treści. Zdaniem studentów sylabusy przedmiotów zawierają podstawowe treści określające tematykę przedmiotu, formę zaliczenia oraz niezbędną literaturę. Zdaniem studentów informacje zawarte w sylabusach są wystarczające. Opiece naukowo-dydaktycznej służą dyżury wykładowców, którzy są zobowiązani zgłosić terminy i godziny dyżurów przed rozpoczęciem semestru, informacja ta publikowana jest również za pomocą Wirtualnej Uczelni oraz wywieszana w gablotach informacyjnych oraz przy gabinetach Instytutu Kulturoznawstwa. Zdaniem studentów konsultacje pracowników odbywają się zgodnie z planem, ponadto większość prowadzących zajęcia umożliwia kontakt studentom drogą elektroniczną.

Głównym narzędziem wspierającym opiekę dydaktyczną jest platforma elektroniczna Wirtualna Uczelnia, dzięki której każdy student po zalogowaniu na indywidualne konto ma możliwość sprawdzenia bieżących informacji o studiach. Wirtualna Uczelnia oferuje podgląd planu zajęć, podgląd wyników oraz wydruk wykazu zaliczeń z całego okresu studiów. Ważną część platformy stanowi także część informacyjna zawierająca dokumenty i instrukcje poświęcone prawom i obowiązkom studentów, zasadom realizacji studiów oraz bieżącym sprawom organizacyjnym, takim jak harmonogram zajęć, dyżury wykładowców, organizacja sesji egzaminacyjnej. Od roku akademickiego 2011/2012 na Uczelni obowiązują elektroniczne indeksy.

Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów, także osób studiujących w trybie niestacjonarnym. Powszechnie wykorzystywaną funkcją jest także elektroniczny kontakt z dziekanatem, pozwalający studentom na zdalne zadawanie pytań i uzyskiwanie szczegółowych informacji. Pełna obsługa elektronicznego składania podań i uzyskiwania decyzji w sprawach dotyczących toku studiów, sprawia, że wszelkie sprawy studenckie załatwiane są na bieżąco.

Studenci Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii mogą ubiegać się o stypendia przyznawane najlepszym studentom na podstawie art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tj. stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz uczelniane nagrody i wyróżnienia, w tym ustanowiony przez uczelnię tytuł VIS. Zasady oraz tryb przyznawania stypendium rektora określa załącznik nr 2 do zarządzenia nr 19/2013 Rektora Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej z dnia 1 października 2013r. w sprawie ustalenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów SWPS. Podstawą przyznania stypendiów rektora dla najlepszych studentów jest ranking dokonań przeprowadzany w oparciu o porównanie średnich ocen i osiągnięć. Poszczególnym zakresom średniej ocen i osiągnięciom odpowiada określona liczba punktów, następnie na podstawie sumy punktów ustala się miejsce studenta w rankingu. Punkty przyznawane są za różne typy osiągnięć

naukowych, przy czym do najwyżej premiowanych osiągnięć naukowych należą: opublikowanie artykułu w punktowanym czasopiśmie naukowym, opublikowanie artykułu w czasopiśmie naukowym lub popularno-naukowym, referat na międzynarodowej konferencji naukowej ze wstępną selekcją referatów, referat na krajowej konferencji naukowej ze wstępną selekcją referatów, nagroda lub wyróżnienie w Studenckiej Sesji Naukowej. Punkty przyznawane są także za osiągnięcia artystyczne takie jak: nagroda lub wyróżnienia w konkursie lub festiwalu o zasięgu międzynarodowym, udział w konkursach, a także profesjonalna działalność artystyczna, której efektem jest płyta, książka, wernisaż oraz osiągnięcia sportowe. Stypendia przyznawane są w grupach wydzielonych na podstawie roku studiów, wydziału, kierunku, stopnia i formy studiów, co prowadzi do stworzenia grup studentów w ramach których osiągnięcia mogą być najbardziej porównywalne i obiektywnie ocenione. Studenci na spotykaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili pozytywne opinie o systemie stypendialnym obowiązującym na Uczelni, ich zdaniem zasady, tryb są w pełni zrozumiałe, a przyznawane stawki stypendium odpowiadają ich potrzebom.

Regulamin przyznawania tytułu VIS studentom Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, reguluje zasady przyznawania uczelnianej nagrody dla studentów wyróżniających się w nauce i posiadającym dodatkowe osiągnięcia. Nagroda przyznawana jest w czterech kategoriach. Podstawą do przyznania tytułu *VIS naukowy* są w szczególności: udział w konferencjach, seminariach, sesjach naukowych, wystąpienia na konferencjach, seminariach, sesjach naukowych, wyróżnienia, nagrody naukowe, stypendia naukowe przyznane poza uczelnią, współudział w badaniach naukowych, projektach badawczych, publikacje. Oprócz tej kategorii, istnieją trzy dodatkowe kategorie tego wyróżnienia: *VIS twórczy*, przyznawany za twórczość literacką, muzyczną, aktorską, plastyczną; *VIS sportowy* przyznawany za wybitne wyniki sportowe na poziomie krajowym oraz osiągnięcia sportowe na poziomie międzynarodowym; oraz *VIS społeczny* przyznawany za działalność społeczną, w tym wolontariat, współpracę z organizacjami pozarządowymi, fundacjami. Osobom, którym przyznano tytuł *VIS* przysługuje prawo do ubiegania się o stypendium celowe, finansowane z własnego funduszu stypendialnego uczelni, które może być przeznaczone na dofinansowanie przedsięwzięcia naukowego lub twórczego, warsztatu lub szkolenia lub na dofinansowanie pomocy naukowych lub książek.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji należy stwierdzić, iż Uczelnia zapewnia studentom dostęp do wszystkich świadczeń pomocy materialnych określonych w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu pomocy materialnej dla studentów reguluje *Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej*, który ustalony został w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu Studentów. Organami uprawnionymi do rozpatrywania wniosków stypendialnych są Wydziałowe Komisje Stypendialne powołane na każdym wydziale oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna. W skład komisji wchodzi studenci delegowani przez Samorząd Studencki i pracownicy uczelni, przy czym studenci stanowią większość składu komisji. Jak wynika z rozmów z przedstawicielami Samorządu oraz pracownikami dziekanatu studenci aktywnie uczestniczą w pracach poszczególnych komisji.

Do opieki nad studentami z ograniczeniami sprawności powołany jest Pełnomocnik Prorektora ds. Osób Niepełnosprawnych, który zajmuje się udzielaniem informacji o możliwościach pomocy ze strony Uczelni. Ponadto pośredniczy w kontakcie z dziekanatem i innymi jednostkami organizacyjnymi. Osoby potrzebujące wsparcia w tym zakresie mogą kontaktować się z Pełnomocnikiem w czasie cotygodniowych dyżurów lub drogą mailową.

Na Uczelni działa Biuro Karier, które wspiera studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy, w ramach projektu unijnego organizowane są płatne staże, szkolenia specjalizacyjne,

doradztwo zawodowe oraz projekty takie jak Akademia Młodego Menadżera, Forum Transferu Wiedzy oraz Monitoring Kół Naukowych i Targów Pracy.

Samorząd Studentów SWPS jest organizacją statutową Uczelni, reprezentującą interesy Studentów. Angażuje się on w organizację życia kulturalnego i dydaktycznego, budując atmosferę wzajemnej współpracy pomiędzy Uczelnią a Studentami. Właściwe organy Samorządu powołują również przedstawicieli studentów do organów kolegialnych uczelni, Rad Wydziału oraz Senatu. Studenci mogą angażować się w działalność kół naukowych, chóru, sekcji Akademickiego Związku Sportowego, a także studenckiej TV, będącej studencką telewizją w której studenci relacjonują najważniejsze wydarzenia na uczelni, takie jak debaty czy *eventy* tematyczne.

Studenci mogą zwrócić się z prośbą o pomoc do pracowników naukowych, niezbędne wsparcie w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w trakcie studiów mogą uzyskać także od Dyrektora Instytutu Kulturoznawstwa lub Prodziekana ds. studenckich. Ewentualne skargi lub wnioski załatwiane są przez władze Uczelni na bieżąco.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili pozytywne opinie o studiach na wizytowanym kierunku. Większość osób obecnych na spotkaniu przyznała, że ten kierunek studiów i Uczelnia była dla szkoły pierwszego wyboru, ponadto na podjęcie decyzji o wyborze uczelni miały też wpływ pozytywne opinie o SWPS. Studenci wyrażali pozytywne opinie o programie kształcenia oraz sposobie prowadzenia zajęć. Pokreślił bardzo dobry kontakt z osobami prowadzącymi zajęcia, poprzez indywidualne podejście pracowników naukowych studenci są włączani w różnego rodzaju projekty badawcze, uczestniczą także w działalności kół naukowych co zapewnia dodatkową możliwość rozwijania swoich zainteresowań. Studenci podkreślili, iż dzięki rozbudowanym funkcjom Wirtualnej Uczelni mają stały dostęp do szerokiego zakresu informacji o studiach, a także zdalny dostęp do indywidualnego kontaktu z uczelnią i wykładowcami. Opinie studentów na temat praktyk i ich sposobu realizacji oraz miejsc były pozytywne. Studenci podkreślili, że często przez praktyki mogą rozwijać swoją wiedzę i umiejętności w konkretnych dziedzinach, a ponadto w czasie ich trwania uzyskują pierwsze doświadczenie zawodowe. Bardzo dobrze został oceniony system pomocy materialnej. Studenci są zadowoleni z warunków bazy dydaktycznej oraz zasobów bibliotecznych Uczelni. Przeprowadzone spotkanie wykazało, że poziom zadowolenia studentów z opieki dydaktycznej i naukowej na wizytowanym kierunku jest wysoki.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji zarówno na studia pierwszego, jak i drugiego stopnia są sformowane w sposób jasny i przejrzysty. Wprowadzone kryteria nie zawierają regulacji dyskryminujących.**
- 2) Sformowany program studiów jest zorientowany na proces uczenia się oraz systematyczne pogłębianie wiedzy i umiejętności. Poszczególne moduły przedmiotów oraz ich sekwencja w programie studiów zapewniają właściwą realizację tego procesu.**
- 3) System przyznawania punktów ECTS w oparty jest na standardowych założeniach tego procesu. Uczelnia stwarza studentom możliwość uczestniczenia w programach wymian międzynarodowych, zapewniając odpowiednią pomoc organizacyjną i merytoryczną. Studenci nie uczestniczą w programach wymian krajowych.**
- 4) System opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej jest w pełni dostosowany do potrzeb studentów, co sprzyja ich rozwojowi i osiągnięciu założonych efektów kształcenia. Poprzez system elektroniczny Wirtualna Uczelnia studenci mają zapewniony dostęp do wszelkich informacji związanych ze studiami.**

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów

1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów

W procesie podejmowania decyzji odnoszących się do tworzenia i prowadzenia kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” mają zarówno organy kolegialne: Senat Uczelni, Rada Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii (ustalanie ogólnych kierunków działalności Wydziału; uchwalanie po zasięgnięciu opinii organu uchwałodawczego samorządu studenckiego, programów kształcenia i planów studiów na Wydziale; opracowywanie projektów doskonalenia procesu dydaktycznego oraz uchwalanie *Szczegółowych Zasad Studiowania na Wydziale*), jak i organy jednoosobowe: Rektor, Prorektor ds. dydaktycznych, (do którego kompetencji należy przede wszystkim określanie wytycznych dotyczących formalnego układu programów kształcenia i planów studiów oraz sprawowanie kontroli nad ich realizacją), Dziekan Wydziału (poprzez podejmowanie decyzji dotyczących funkcjonowania Jednostki), Prodziekan ds. studenckich oraz Dyrektor i Zastępca Dyrektora Instytutu Kulturoznawstwa. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest przejrzysta i funkcjonuje bez zarzutów.

Do wypracowania obowiązujących na Wydziale *Szczegółowych Zasad Studiowania* powołana została komisja pod przewodnictwem Prodziekana ds. studenckich, w skład której wchodzi osoby odpowiedzialne za kierunek „kulturoznawstwo”. Projekt każdego dokumentu przed zatwierdzeniem przez Radę Wydziału poddawany jest dyskusji w trakcie zebrania Instytutu, a jego treść konsultowana z przedstawicielami samorządu studenckiego. Obowiązujące w roku akademickim 2013/2014 *Szczegółowe Zasady Studiowania* na kierunku „kulturoznawstwo” przyjęte zostały Uchwałą nr 326/11/2013 Rady Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii z dnia 22 listopada 2013 r. Powyższy dokument określa m.in.: zasady rejestracji studentów na zajęcia oraz kwalifikacji na kolejny rok studiów; zaliczanie zajęć i egzaminów; warunki zaliczania kursów niezaliczonych w roku poprzednim; powtarzanie roku studiów; przepisywanie ocen w przypadku przeniesienia oraz studiów równoległych; zasady wyboru specjalizacji; proces dyplomowania, w tym seminaria i egzaminy licencjackie oraz magisterskie. *Szczegółowe Zasady Studiowania* zamieszczane są w systemie elektronicznym Wirtualna Uczelnia, o czym informowani są zarówno pracownicy Wydziału, jak i wszyscy studenci.

Na kierunku „kulturoznawstwo” obowiązują ponadto następujące dokumenty, w których określone zostały zasady związane z funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- Zarządzenie Rektora nr 15/2012 z dnia 21 września 2012 r. w sprawie przyjęcia planu działań w ramach Systemu zapewniania jakości kształcenia na lata 2012-2014;
- Zarządzenie Rektora nr 15/2013 z dnia 17 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia narzędzi ewaluacji zajęć i systemu kontroli jakości kształcenia modułach zatwierdzające zestaw narzędzi ewaluacji zajęć (ankiety oceny wykładowców przez studentów i doktorantów; scenariusze rozmowy ewaluacyjnej wraz z metodologią jej przeprowadzenia: ze studentami, z doktorantami, z wykładowcami-praktykami; kwestionariusz oceny hospitacyjnej wraz z metodologią przeprowadzenia hospitacji);
- Zarządzenie nr 4/2011 Rektora z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie przeprowadzenia oceny pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych w SWPS;
- Uchwała nr 15/2013 Senatu z dnia 22 marca 2013 r. w sprawie powołania Komisji Oceniającej Uczelni oraz Odwoławczej Komisji Oceniającej;

- Uchwała nr 51/2013 Senatu z dnia 13 grudnia 2013 r. w sprawie powołania komisji dyscyplinarnych (dla studentów/doktorantów);

- Uchwała nr 3/2014 Senatu z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Oceny Nauczycieli Akademickich SWPS.

Na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii powołano następujące komisje: Komisję Wydziałową ds. Jakości Kształcenia – pełniącą przede wszystkim funkcję doradcą oraz stymulującą jakość kształcenia na Wydziale (powołaną Uchwałą nr 11/11/2012 Rady Wydziału z dnia 13 listopada 2012 r.), Wydziałową Komisję ds. Oceny Jakości Kształcenia (utworzoną Decyzją Dziekana Wydziału dnia 20 września 2013 r.) oraz Wydziałową Komisję Oceniającą (powstałą na mocy Uchwały nr 85/02/2013 Rady Wydziału z dnia 26 lutego 2013 r.). Z posiedzeń powyższych gremiów sporządzane są protokoły.

Podstawowymi metodami służącymi ocenie i zapewnieniu jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” są:

1. Ewaluacja zajęć dydaktycznych przez studentów (na podstawie wzoru *Ankiety ewaluacyjnej*). Ankieta ma formę elektroniczną, przeprowadzana jest anonimowo na studiach pierwszego i drugiego stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Ankietyzacja przeprowadzana jest przez system Wirtualna Uczelnia, po zalogowaniu się na indywidualne konto student jest proszony o jej wypełnienie, komunikat ten pojawia się przy każdym logowaniu do czasu, kiedy student oceni zajęcia. Ankieta obejmuje 7 pytań odnoszących się do każdego prowadzącego zajęcia, ponadto zawiera również rubrykę przeznaczoną na opinię, w której student może wyrazić swoje sugestie dotyczące sposobu prowadzenia zajęć i sposobu przekazywania wiedzy. Po zakończeniu ewaluacji zajęć przez studentów, wyniki poszczególnych przedmiotów udostępnione są ocenianym wykładowcom na Wirtualnej Uczelni. Szczegółowe zestawienie ocen uzyskanych przez wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych Wydziału przekazywane jest władzom dziekańskim. Z przeprowadzonej ankietyzacji sporządzany jest również raport zawierający analizę wyników ankiet oraz rekomendacje dotyczące koniecznych zmian. Podczas spotkania studenci potwierdzili, że wypełniają ankietę cyklicznie po każdym semestrze. W ich ocenie wprowadzony system zapewnia im pełną anonimowość i swobodę w ocenie zajęć. Mimo, iż studenci nie są zapoznawani ze szczegółowymi wynikami ankiet, to w ich w ich ocenie są one analizowane przez władze Uczelni, a w stosunku do prowadzących, którzy uzyskiwali negatywne oceny zostały wyciągnięte konsekwencje. Z badania ewaluacyjnego sporządza się zestawienie uzyskanych przez nauczycieli akademickich ocen, a także raporty.

2. Hospitacje zajęć dydaktycznych (na podstawie wzoru *Ankiety hospitacyjnej*), które przeprowadzane powinny są raz do roku i którym podlegają wszyscy nauczyciele akademicy.

3. Okresowa ocena nauczycieli akademickich (na podstawie wzoru *Karty oceny okresowej nauczyciela akademickiego*, według harmonogramu), m.in. pod kątem prowadzonej przez nich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

4. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów – Uczelnia w styczniu 2011 r. podjęła prace nad projektem finansowanym z przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego POKL.04.01.01-00-288/10 – *Rozwój potencjału Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej poprzez dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy*” (Projekt 4.1.1). Do głównych celów projektu należą: określenie potrzeb rynku pracy (charakterystyka idealnego pracownika w danej branży, na danym stanowisku); identyfikacja luk umiejętności absolwentów SWPS (pomiar niedopasowania kompetencyjnego kompetencji wymaganych na rynku pracy a posiadanych przez absolwentów SWPS); określenie innowacji, modyfikacji, jakie mogłaby wprowadzić uczelnia, w celu zniwelowania zidentyfikowanego niedopasowania kompetencyjnego oraz wdrożenia innowacyjnych rozwiązań (metody, narzędzia, programy, moduły itp.) do danych

programów studiów. W ramach projektu kolejno powstały dokumenty: *System ewaluacji kompetencji czyli monitoring losów zawodowych absolwentów SWPS* (grudzień 2012 r.), *Raport cząstkowy 1: spotkania fokusowe* (grudzień 2012 r.); *Ekspertyza programu studiów kierunku kulturoznawstwo – kultura w działaniu pod kątem wymogów rynku pracy* (kwiecień 2013 r.); *Raport z modyfikacji programu studiów dla kierunku Kulturoznawstwo- Kultura w działaniu* (maj 2013 r.). Przedmiotem badań były przede wszystkim kompetencje i kwalifikacje zawodowe nabyte absolwentów, w tym także kierunku „kulturoznawstwo”. Poprzez wypełnianą ankietę absolwenci mogli ocenić przydatność uzyskanych efektów kształcenia oraz własne kompetencje nabyte w trakcie studiów w odniesieniu do sytuacji zawodowej na rynku pracy. Opracowany raport z przeprowadzonych badań został przekazany władzom Uczelni oraz pracownikom naukowo-dydaktycznym, jego wyniki miały bezpośrednie przełożenie na tworzenie nowych programów na kierunku kulturoznawstwo oferowanych od roku akademickiego 2013/2014: „Kultura w działaniu” oraz „Kulturoznawstwo i komunikacja międzykulturowa”.

W Uczelni funkcjonuje ponadto Biuro Karier SWPS, które ma za zadanie wspieranie zatrudnialności oraz rozwoju zawodowego studentów i absolwentów. Biuro Karier odpowiada również za badanie losów zawodowych absolwentów w ramach projektu 4. 1. 1.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w SWPS znajduje się obecnie w stadium transformacji. Zgodnie z Zarządzeniem 15/2012 Rektora SWPS z dnia 21. 09. 2012 w sprawie przyjęcia planu działań w ramach Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na lata 2012-2014, budowane są jego kompleksowe struktury. Plan budowy jednolitego dla całej Uczelni systemu wsparty został realizowanym w SWPS projektem unijnym *Wzrost potencjału WSNHiD oraz SWPS poprzez wdrożenie modeli zarządzania jakością i programem rozwoju kadry kierowniczej*. Wydział Kulturoznawstwa i Filologii, który powstał w roku 2012, znajduje się obecnie w trakcie dostosowywania swojego systemu do wymagań ogólnouczelnianych. Rozpoczęły pracę powołane przez Dziekana komisje. Wydziałowa Komisja ds. Jakości kształcenia spotkała się dwa razy, analizując raport z wizytacji PKA na kierunku „filologia”, zagadnienia dotyczące przeciwdziałania plagiatom oraz omówieniu wyników ankiet studenckich. Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia także spotkała się dwa razy, zajmując się standaryzacją szczegółowych zasad studiowania i standaryzacją sylabusów. W tradycji Uczelni dobrze osadzone są i prawidłowo funkcjonują trzy składniki systemu zapewnienia jakości kształcenia: ankietyzacja studentów, hospitacje zajęć i okresowa ocena nauczycieli. Opracowane są i prawidłowo funkcjonują zasady dyplomowania i przeciwdziałania plagiatom. Stale ulepszany jest też system monitorowania losów absolwentów. Natomiast weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia i doskonalenia programów kształcenia jest w fazie kształtowania, a odpowiednie Komisje dziekańskie dopiero zaczęły swe prace. System upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania procesu kształcenia funkcjonuje w ramach portalu Wirtualna Uczelnia, choć nie wszystkie dane (np. dotyczące wyników ankiet) są dostępne dla studentów. System zatem wymaga dalszego ulepszenia i zwiększenia jego kompleksowości.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni

W procesie opracowania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” prowadzonym w SWPS uczestniczą interesariusze wewnętrzni (studenci, kadra naukowo-dydaktyczna ocenianego kierunku, Biuro Karier SWPS, organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni, Komisje Wydziałowe) oraz interesariusze zewnętrzni m.in. pracodawcy reprezentujący lokalny rynek pracy. Studenci uczestniczą w budowie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia poprzez udział w organach kolegialnych Uczelni, Radach Wydziału, Senacie. Mimo powołania studentów do uczestnictwa w posiedzeniach organów kolegialnych Uczelni oraz Wydziału, na podstawie przedstawionych podczas wizytacji

protokołów z posiedzeń Rady Wydziału oraz komisji, należy zauważyć, że studenci odgrywają w nich niewielką rolę oraz sporadycznie zabierają głos. Istotne znaczenie ma również niska frekwencja studentów podczas posiedzeń. Podczas spotkania przedstawiciele Samorządu Studentów nie byli w stanie wskazać przyczyn takiego stanu, jak podkreślili w pracach organów Samorządu Studentów nie uczestniczą studenci wizytowanego kierunku, może to wynikać z braku zainteresowania działalnością samorządową i społeczną, gdyż studenci kierunku „kulturoznawstwo” wykazywali większe zainteresowanie działalnością w kołach naukowych, podejmowaniu pracy zawodowej lub praktyk w instytucjach kultury. Jak wynika z rozmowy przeprowadzonej z Samorządem Studenckim, ma on świadomość roli Parlamentu Studentów PR oraz jego znaczenia i udzielanej pomocy dla środowisk samorządowych w ośrodkach akademickich w całej Polsce. Samorząd ma wiedzę o działaniach podejmowanych przez Parlament Studentów RP oraz bierze udział w organizowanych inicjatywach, projektach i konferencjach, ponadto przedstawiciel Samorządu uczestniczy w pracach Komisji Dydaktyki i Jakości Kształcenia PSRP.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia – pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii SWPS nie funkcjonuje kompleksowy system zapewnienia jakości kształcenia. Podejmowane są natomiast efektywne działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” w zakresie kontroli realizacji zajęć poprzez hospitacje, ankietyzację studentów, ocenę nauczycieli akademickich oraz monitorowanie losów zawodowych absolwentów.

2) W procesie opracowania i doskonalenia koncepcji kształcenia oraz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „kulturoznawstwo” uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i interesariusze zewnętrzni.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	Niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		x			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji	x				
3	program studiów	x				
4	zasoby kadrowe	x				
5	infrastruktura dydaktyczna	x				
6	prowadzenie badań naukowych ³	x				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			

Kulturoznawstwo w SWPS jest bardzo dobrze funkcjonującym kierunkiem, kształcącym na wysokim poziomie zarówno na studiach I jak i II stopnia. Mocno podkreślany aspekt przekazywania praktycznych umiejętności jest najsilniejszym atutem kierunku. Program studiów umożliwia przede wszystkim zdobycie umiejętności diagnostycznych, pozwalających absolwentom na odnalezienie się na zmiennym rynku pracy i dostosowanie nabytej wiedzy do konkretnych potrzeb zawodowych. Na podkreślenie zasługuje również elastyczność w tworzeniu oferty programowej oraz bardzo dobra kadra, z dorobkiem naukowym liczącym się nie tylko w kraju, o wybitnych predyspozycjach dydaktycznych i autorytecie w środowisku akademickim. Znakomita jest infrastruktura dydaktyczna, w tym zapewnienie komfortu studiowania osobom niepełnosprawnym. Na podkreślenie zasługuje też system opieki studenckiej.

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Wydział powinien jedynie jak najszybciej wypracować własną strategię oraz dokończyć budowę kompleksowego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

W odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego uczelnia przedstawiła informacje, które pozwalają na podniesienie ocen w dwóch kryteriach z „w pełni” na „wyróżniająco”:

1. Zakończone zostały prace nad sformułowaniem Strategii Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii. Ostateczna postać strategii zatwierdzona została przez Radę Wydziału i zaprezentowana na specjalnym zjeździe, poświęconym strategii SWPS, który odbył się w dniach 14-15 kwietnia 2014 roku. Strategia Wydziału obejmuje cztery cele strategiczne, a mianowicie: kształcenie i organizację życia studenckiego, badania naukowe, współpracę międzynarodową i kulturę organizacyjną. Każdemu z nich odpowiadają cele operacyjne, które jasno precyzują zadania do wykonania na Wydziale w najbliższych latach (m.in. dalszy wzrost konkurencyjności absolwentów na rynku pracy, internacjonalizację studiów poprzez pozyskiwanie kandydatów z zagranicy i prowadzenie anglojęzycznych kursów, intensyfikację badań naukowych i wzrost kompetencji menedżerskich kadry zarządzającej Uczelnią). Wdrażanie strategii będzie monitorowane na bieżąco i oceniane na początku każdego nowego roku akademickiego.
2. W zakresie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w ramach realizowanego ze środków Unii Europejskiej projektu *Wzrost potencjału WSNHiD oraz SWPS poprzez wdrożenie modeli zarządzania jakością i programem rozwoju kadry kierowniczej*, kontynuowano prace nad udoskonaleniem systemu. Opracowane zostały i wdrożone narzędzia oceny zajęć przez studentów, wprowadzono wywiady z nauczycielami i studentami oraz udoskonalono arkusze hospitacji. Narzędzia te pozwalają na bieżąco monitorować osiągane efekty kształcenia, a koordynatorzy modułów otrzymywać będą opracowane wyniki ankiet, hospitacji i wywiadów wraz z rekomendacjami dotyczącymi modyfikacji w programach nauczania, potrzeb kompetencyjnych studentów oraz stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Prowadzone udoskonalenia pozwalają uznać, że system obecnie jest kompletny, a szybka reakcja Uczelni na uwagi Zespołu Oceniającego PKA wskazuje, że system działa sprawnie i zdolny jest do samodoskonalenia.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	Znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku	X				
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości	X				